

Effectiveness of Mentalization-Based Treatment in Adolescent Inpatients: A Multi-Informant Study

Noor Tromp, GGZ-NHN divisie Triversum, Alkmaar
Rob van Dijk, GGZ Breburg, Tilburg

VKJP-congres, 21 juni 2019 in Driebergen

MBT-A bij Triversum

- 24 adolescenten
- 16 klinisch, 8 dagklinisch
- 14 - 23 jaar
- persoonlijkheidsproblemen, stemming en angst, eenzaamheid, interpersoonlijke problemen, zelfbeschadiging
- contra-indicaties: schizofrenie, ASS, ernstige gedragsstoornis/AsPD, IQ<80, levensbedreigende suicidaliteit of eetproblemen, verslaving/afhankelijkheid

Aanpak & bejegening

- directer
- transparanter
- wees spannend/prikkelend
- beschikbaar als 'real person'; dus 'gevecht' aangaan
- geheimhouding in relatie tot ouders
- gezinstherapeut nodig (meervoudige partijdigheid)
- meer zelfonthulling (rolmodel)
- kennis van jongerenculturen
- bewust zijn van specifieke overdrachtfiguren bij jezelf
- bereidheid tot aangaan van jarenlange behandelrelatie
- verdraag heftige affecten, bespreek impulsiviteit

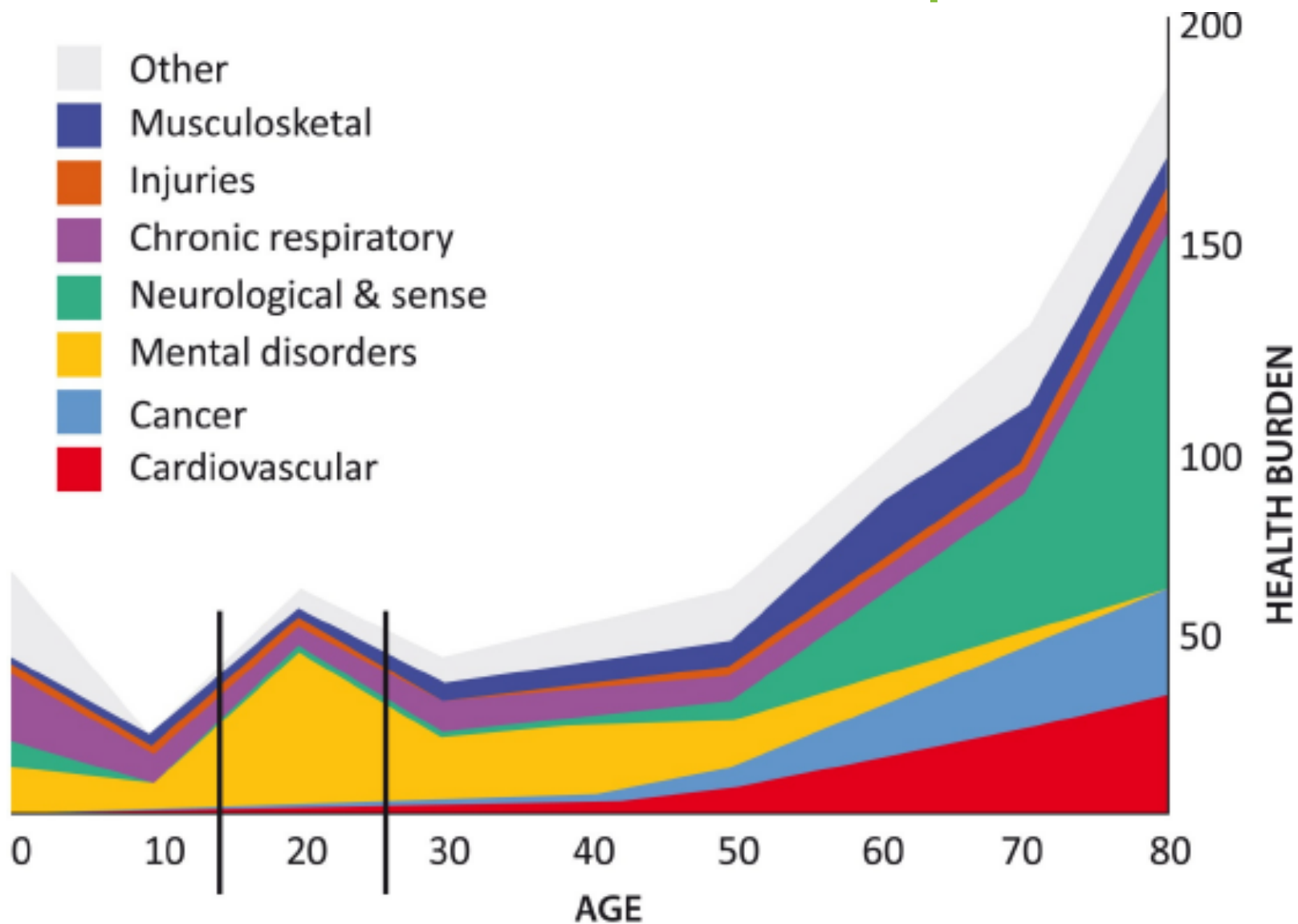
Aanpak & bejegening (2)

- in teams (multidisciplinaire richtlijn):
- gezamenlijke visie
- samenhangende organisatie
- herkennen en hanteren van emoties (lastig gedrag=stoornis)
- respectvolle bejegening, excuses bij fouten
- duidelijke grenzen, machtsstrijd vermijden
- competent gedrag stimuleren
- professionele zelfverzekerdheid bewaren
- balans in betrokkenheid en distantie bewaken
- consequent zijn; doen wat je belooft

Beginsituatie

- afdeling klinisch psychotherapie sinds 1968
- STandaard Evaluatie Project (STEP) sinds 1999, data 2001-2009 (Universiteit Rotterdam; Prof. Trijsburg)
- richtlijnontwikkeling & State of the Art
- one-team-treatment (multidisciplinair) en “step-down” model
- eclecticisch model
- R.O.M. (Routine Outcome Monitoring)
- gemengde groepen
- wetenschappelijke evidentie (Chanen; Rossouw; Tromp; Feenstra; Laurensen): vroege interventies, MBT effectief en erkenning PS bij jongeren onder 18 jaar

Adolescentie: kritische periode

olland-Noord

Adolescentie: kritische periode

Mental health DALYs, 2010

DALYs per 1,000 population

zichtbaar beter

Wat ook meespeelde

Bij low level BPS populatie:

- Hogere dropout
- Lagere tevredenheid
- Lagere effectiviteit

Samenwerking

- University College London (UK)
- International researchgroup MBT-A
- Brookside Clinic (NHS), North East London (UK)
- De Viersprong, afd. MBT-A
- De Jutters, afd. De Albatros

Persoonlijkheidspathologie bij jongeren

- prevalentie persoonlijkheidspathologie is hoog onder jongeren
  - 11% in algemene populatie (Johnson ea, 2006)
  - 40% in klinische populatie (Tromp & Koot, 2008)
- psychotherapie is behandeling van eerste keus (Nice, Trimbos)
  - Hoge frequentie, lange duur, aansluitend bij stadium ziektebeeld
  - ERT, HYPE, MBT-early, DGT-J en MBT-A

**VERBODEN
VOOR
HANGJONGEREN**

Wat
gebeurt
hier?

Of hier????

FEAR IS IN THE EYE OF THE BEHOLDER.
(Don't let it be you.)

**NO
FEAR**

MBT

- psychodynamische psychotherapie
- theoretische basis in hechtingstheorie
- gericht op mentaliserend vermogen

Begrijpen van eigen gedrag
en gevoelens, en die van
anderen, in de context van
gehechtheidsrelaties:
Waarom doe ik wat ik doe?
Waarom voel ik wat ik voel?
(in relatie tot de ander)

MBT voor adolescenten (MBT-A)

- psychodynamische psychotherapie
- theoretische basis in hechtingstheorie
- gericht op mentaliserend vermogen
- MBT principes aangepast aan ontwikkelingsniveau adolescenten (sociaal, emotioneel, cognitief)
- 'holding environment' met duidelijke regels, enige controle/sturing, stimulerende sfeer
- systemische benadering: familie, school, leeftijdgenoten
- transparantie, humor

MBT-A bij Triversum

- stepdown programma
  1. klinisch ($\pm$ 6 mnd): focus op hechting
  2. dagklinisch ($\pm$ 6 mnd): gericht op buitenwereld
  3. poliklinisch (1x pw): bestendinging
- multidisciplinair team ('one-team-treatment principle')
- groepsbenadering, o.a. evaluaties
- groepstherapie, gezinstherapie, individuele therapie, pharmacotherapie, creatieve therapie, dramatherapie, PMT en oudergroepen
- school, huishoudelijke taken

Evidentie voor MBT-A

- afname zelfbeschadiging
- afname depressie
- afname borderline klachten
- verbetering in persoonlijkheidsfunctioneren
- hogere kwaliteit van leven
- afname aantal persoonlijkheidsstoornissen
- afname symptomen persoonlijkheidsstoornissen
- afname psychoneuroticisme (psychologische stress)

Rossouw & Fonagy, 2012; Laurensen ea, 2014; Hauber ea, 2017

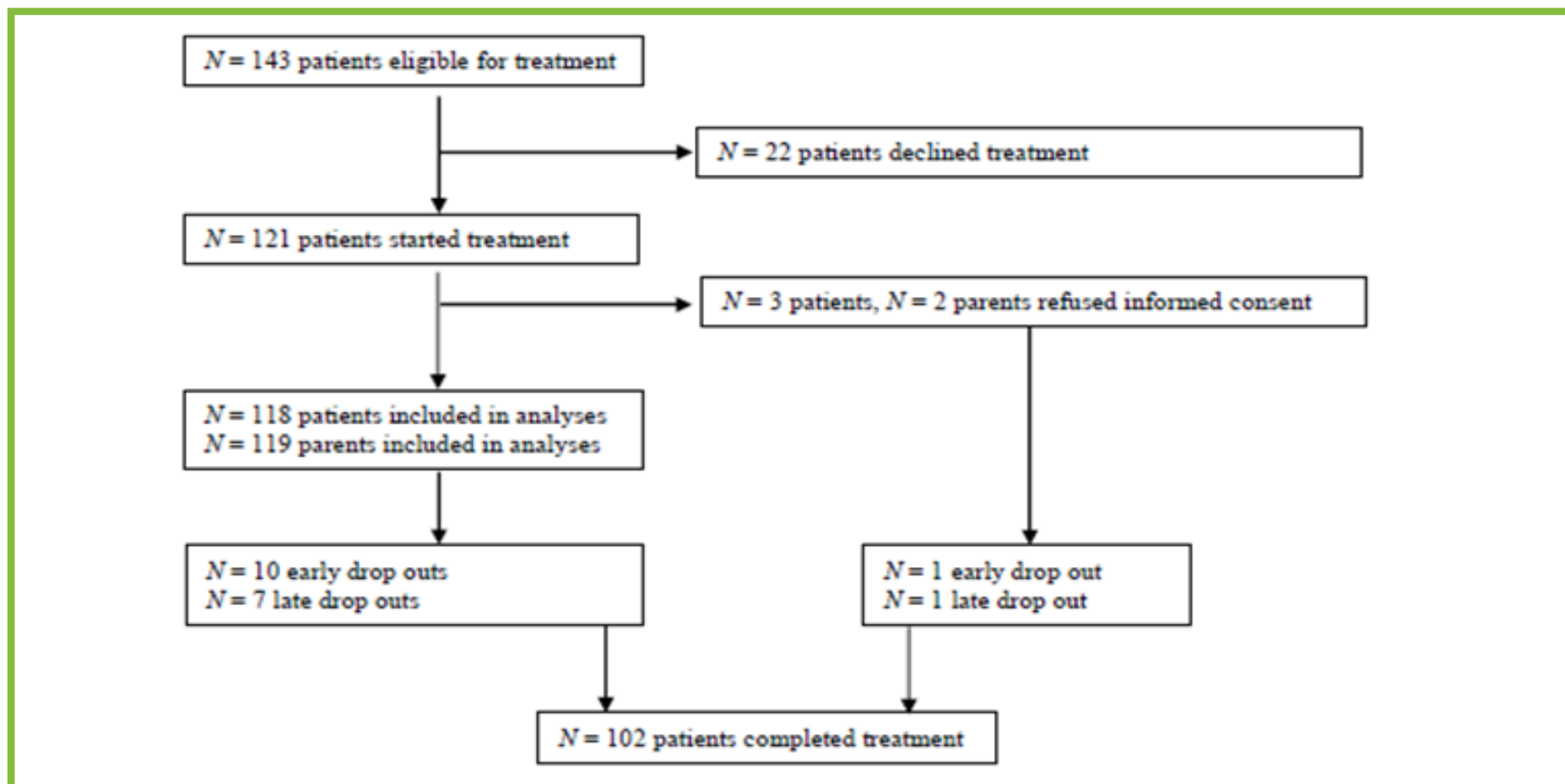
Onderzoek MBT-A Triversum

- september 2010 – februari 2019
- observationele studie
- langlopend: voorafgaand, tijdens en (tot 24 mnd) na behandeling
- multi-informant: jongeren, ouders, behandelaren

Wat is de effectiviteit van (dag-)klinische MBT-georiënteerde psychotherapie bij adolescenten met (vermoedens van) persoonlijkheidspathologie?

Relevant ihkv
bezuinigingen op
beddencapaciteit

Onderzoekspopulatie

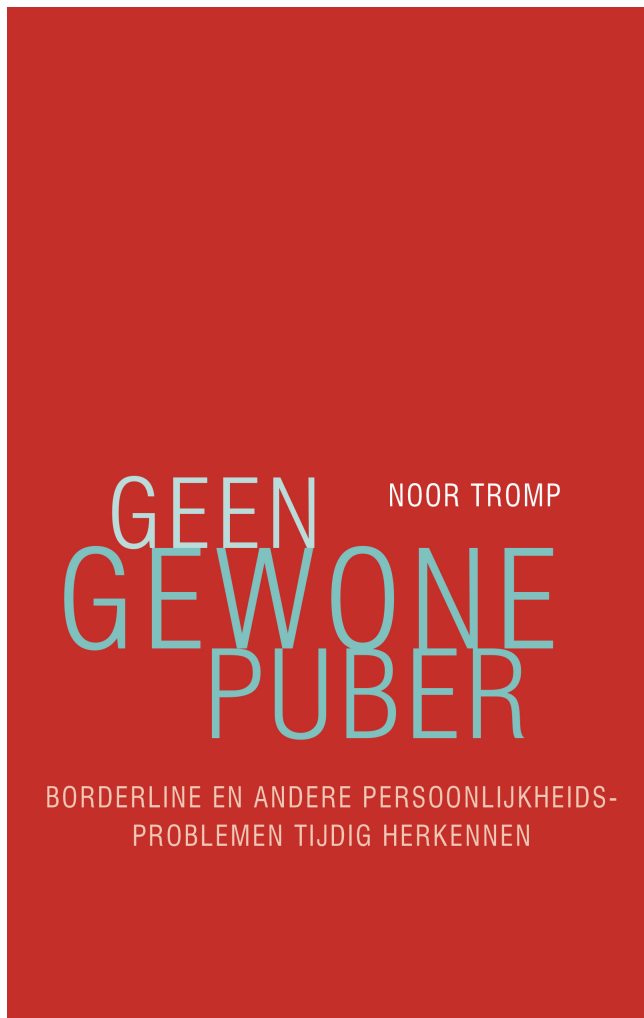

Onderzoekspopulatie

- N = 118 adolescenten, 119 ouders
- 100% classificatie op As I
  - Stemmingsstoornis 51%
  - Angststoornis 19%
  - Ontwikkelingsstoornis 11%
- 92% classificatie op As II
  - Vermijdende persoonlijkheidsstoornis 68%
  - Borderline persoonlijkheidsstoornis 50%
- 80-90% farmacotherapie bij opname

Onderzoeksresultaten

Resultaten zijn verwijderd uit de presentatie en worden gedeeld via publicaties in wetenschappelijke tijdschriften.

'Voor jongeren en ouders/verzorgers heel lezenswaardig, met zeer begrijpelijke informatie over persoonlijkheidsproblemen. Ik zou het op die manier ook zeker gaan gebruiken in de klinische praktijk.' - [Tijdschrift voor Psychiatrie](#)

'Noor Tromp brengt orde in het denken over diagnostiek, beleving en ondersteuning van jongeren met persoonlijkheidsproblemen. Een pleidooi voor nuance dat bredere navolging verdient.' - [Sociaal.net](#)

'Het is duidelijk, helder en vlot leesbaar en is zeker nuttig voor ouders om inzicht te geven in het verschil tussen gewoon of eerder afwijkend pubergedrag. Het lijkt mij ook zeer zinvol voor therapeuten, leerkrachten, opvoeders, schoolbegeleiders en iedereen die met jongeren werkt.' - *Metafoor/Tijdschrift Interactionele Vormgeving*

Dank voor uw aandacht!

Dank aan jongeren en ouders van KP 'De Spiegel',
onderzoeksstagiaires, Stichting Suffugium, GGZ Breburg

n.tromp@ggz-nhn.nl

r.vandijk@ggzbreburg.nl

